

термін до 10 років Це позбавить організаційний вплив на суддів з боку будь-якого органу державної влади та буде реалізований принцип Демократії у процесі формування якісного суддівського корпусу.

Поки що, на жаль, ми маємо констатувати, що судова влада в Україні не набула достатнього авторитету і не розглядається більшою частиною населення як ефективний шлях вирішення проблем. Таке відношення водночас є свідченням як недостатнього рівня правової свідомості і правової культури населення, так і першим підтвердженням недостатньої якості правозахисту, рівень якого не відповідає потребам часу.

В демократичному суспільстві принцип незалежності судової влади є базовим компонентом судової системи, найкращою гарантією торжества правосуддя. Незалежність не є особистою прерогативою суддів, а являє собою один з привілеїв громадян — захищати свої порушені права та інтереси в неупередженому і справедливому суді. Тому незалежність суддів має забезпечуватись: положеннями Конституції [1] і спеціальних законів (Закон України «Про судоустрій і статус суддів»[2]); обов'язком виконавчої і законодавчої влади дотримуватись статусу невтручання в судовий процес; особливим порядком прийняття рішень з відбору кандидатів в судді. Процедура призначення суддів повинна бути прозорою, повністю виключати можливість тиску при прийнятті рішень.

Разом з цим розвиток судової системи має бути підпорядкований ідеї не допускати судового свавілля при розгляді справ щодо захисту прав людини. Однією з умов при цьому є оперативний розгляд і законне вирішення справ компетентним судом.

Аналіз результатів проведення так званої «малої судової реформи» дає можливість зробити висновок про необхідність розширення законодавчої бази, яка б регулювала вдосконалення судоустрою і судочинства. Зміст і спрямованість цієї роботи повинні визначатись правами і свободами людини і громадянина, пріоритетними в правовій державі.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. із змінами // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - Ст. 141.
2. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 7 липня 2010 // Відомості Верховної Ради України. - 2rtm. - N 41-42 N 43 N 44-45. - Ст 529
3. Про внесення змін до Конституції України щодо посилення гарантій незалежності суддів: законопроект: Постанова Верховної Ради України від 05.09.2013 № 437-VII // Голос України. - 13.09.2013. - № 170.

РЕФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ НАРОДНОГО ВОЛЕВИЯВЛЕННЯ

Демиденко Володимир Олексійович, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри конституційного та міжнародного права Національної академії внутрішніх справ

Згідно з Конституцією України основними формами безпосереднього здійснення влади народом визначено вибори та референдуми, що, в свою чергу, врегульовуються відповідним законодавством. На даний момент, існує близько 7-ми законів України і велетенська кількість різноманітних постанов, інструкцій та роз'яснень Верховної Ради, ЦВК та інших державних установ, що повинні забезпечити проведення виборів та референдумів у відповідності з принципами законності, гласності, демократичності і гуманізму.

Але, на жаль, всі ці закони та підзаконні акти по різному регламентують ті чи інші стадії виборчого процесу, іноді суперечать одне одному. Причин цього є декілька: по-перше деякі положення законодавства, що регулює волевиявлення, є застарілими, по-друге, практично все виборче законодавство приймалось розрізнено, досить часто ситуативно, - напередодні виборів, або навіть під час їх проведення, по-третє, окремі інститути народного волевиявлення, наприклад, інститут місцевого референдуму залишилися поза законодавчим регулюванням.

Це призвело до того, що кожного разу під час проведення чергових виборів чи референдумів витрачаються велетенські кошти на проведення навчання як членів відповідних виборчих комісій, так і самих виборців (бо процедури голосування, формування комісій, підрахунку голосів тощо, суттєво відрізняються в кожному із законів). СЛІД зазначити, що досить часто,

члени дільничних комісій та виборці під час нестандартних та нетипових ситуацій для прийняття рішень користуються попередньо набутим досвідом (що залишився з попередніх виборів), а це, в свою чергу, призводить до непорозумінь та порушень чинного законодавства.

На нашу думку, така ситуація може бути виправлена шляхом не простого узгодження окремих законодавчих актів між собою, а створенням єдиного Кодексу України про вибори і референдуми, котрий би регламентував основні процедури підготовки і проведення виборів та референдумів в Україні.

Сьогодні основною метою реформи українського виборчого права є не тільки забезпечення і гарантованість демократичного і легітимного процесу вільного, рівноправного волевиявлення громадян при формуванні органів державної влади і органів місцевого самоврядування, а й сприяння побудові єдиної, внутрішньо погодженої і збалансованої виборчої системи, яка гарантувала б їх стабільність та ефективність функціонування. Разом з тим, досвід парламентських виборів попередніх років показав ряд суттєвих недоліків прийнятої виборчої системи та механізму проведення виборів у цілому.

Для вирішення виявлених проблем на часі є розв'язання наступних завдань. Це, по-перше, уніфікація виборчих процедур, кодифікація всього виборчого законодавства України шляхом прийняття Кодексу України про вибори і референдуми.

По-друге, безперечним пріоритетом розвитку виборчого законодавства України є створення цілісної системи гарантування конституційних виборчих прав громадян України відповідно до системи міжнародних стандартів виборчого права. Виконання зазначених пріоритетних завдань повинно дати можливість одночасно реалізувати надзвичайно важливі суспільні завдання - забезпечити законність проведення виборів, їх легітимність, підвищити рівень довіри громадян України до результатів виборів, запобігти застосуванню «брудних» технологій у виборчому процесі. Порушення виборчого законодавства і процесу не лише спотворює істинну волю громадян, а й підриває їх довіру до органів державної влади. Як показали попередні президентські та парламентські вибори, не досить створити демократичне виборче законодавство, необхідно створити всі організаційно-правові умови для його беззастережного виконання усіма учасниками виборчого процесу з метою недопущення порушень прав і свобод громадян на вільне волевиявлення. Практика застосування чинного виборчого законодавства України виявила поряд з позитивним ряд недоліків виборчого законодавства, які свідчать про його недосконалість.

На нашу думку Закон України «Про вибори народних депутатів України» а в майбутньому і Кодекс України про вибори і референдуми, обов'язково повинен містити обмежувальний строк щодо внесення змін і доповнень до чинного законодавства про вибори.

Зміни у виборчому законодавстві слід спрямувати на вдосконалення правового регулювання процедури виборів, зокрема, нагромадження та якісне покращення процесуальних та технічних норм, які безпосередньо регламентують усі аспекти виборів Президента України, депутатів усіх рівнів. Правотворча діяльність ЦВК засвідчує безліч прогалин у правовому регулюванні процесу виборів в Україні. Проте її підзаконний характер не узгоджується з положеннями ст. 8, п. 20 ч. 1 ст. 92, ст. 103 Конституції України і ст. 8 Закону України «Про вибори Президента України», за якими виборчі відносини регулюються винятково законами.

Подальшого вдосконалення потребує також механізм правового регулювання запровадження юридичної відповідальності за порушення виборчого законодавства України. Практика проведення виборів народних депутатів України актуалізувала також правові проблеми визнання виборів недійсними. На нашу думку, сьогодні слід у Законі України «Про вибори народних депутатів України» чітко визначити перелік порушень по кожній стадії виборчого процесу, які є підставами для визнання виборів недійсними.

Наведені положення свідчать про складність і неоднозначність процесу становлення виборчого права і виборчого процесу в Україні. І першим завданням на шляху реформування виборчого права України, на нашу думку, є його кодифікація.